

Raadsvoorstel

Status: Besluitvormend

Agendapunt:	10
Onderwerp:	Beleidsplan Biodiversiteit Voor Elkaar in het groen landschap
Datum:	7 februari 2023
Portefeuillehouder:	Drs. R.W.J. van Leeuwen
Decosnummer:	1535
Informant:	Martijn Dijkman m.dijkman@dalfsen.nl (0529) 488 313

Voorstel:

1. Het beleidsplan 'Biodiversiteit Voor Elkaar in het groene landschap' vast te stellen.
2. Voor de realisatie van het beleidsplan beschikbaar te stellen:
 - a. € 54.500 structureel (€ 34.900 vanaf 2023 en € 19.600 vanaf 2024) en te dekken ten laste van het begrotingssaldo.
 - b. € 130.000 incidenteel en dit te dekken voor € 50.000 provinciale subsidie en € 80.000 ten lasten van de reserve Herstructurering Openbaar Groen.
3. De begroting te wijzigen via de 6e begrotingswijziging 2023.
4. Het Groenstructuurplan Gemeente Dalfsen 2013-2017 in te trekken.

Inleiding:

De mondiale biodiversiteit staat onder druk door o.a. klimaatverandering, het ruimtegebruik, de afname van het areaal groen en de druk op leefgebieden voor dier- en plantensoorten. Ook in Dalfsen staat de biodiversiteit onder druk. Het coalitieakkoord 'Veel te doen in Dalfsen' benoemt het belang van integraal en breed beleid op biodiversiteit. De gemeenteraad heeft in de kadernota groen- en biodiversiteit bepaald met welke kaders stappen gezet moeten worden in versterken van de biodiversiteit. De vastgestelde kaders zijn:

1. Eén visie voor groen- en biodiversiteitsbeleid voor de gehele gemeente.
2. Drie-sporen: meer samenhang in beheer, inrichting en gebruik openbare ruimte.
3. Behouden en versterken van de groene identiteit van de kernen en het buitengebied ter bevordering van de biodiversiteit.
4. Groen en biodiversiteit is meer dan de som der delen.

Met het voorliggende groen- en biodiversiteitsbeleid geven we invulling aan deze vier sporen en vanuit de kaders zetten we onder meer in op het versterken van ecologische verbindingen en structuren in het groene landschap, op ecologisch bermbeheer, op natuurlijke beheersing van de eikenprocessierups, bestrijding van invasieve exoten en het terughoudend zijn met het afstoten van openbaar (snipper) groen.

Argumenten:

1.1 Opbrengst participatietraject

In het amendement Kadernota Groen en Biodiversiteit van de raadsvergadering 26 april 2021 verzoekt de gemeenteraad "Als uitgangspunt voor het opstellen van het beleidsplan te nemen dat bewoners en bedrijven in onze gemeente actief betrokken worden bij de totstandkoming van het beleidsplan en invulling van het bijbehorende uitvoeringsprogramma". In februari 2020 zijn de eerste zaadjes voor dit beleidsplan gezamenlijk met inwoners en organisaties geplant in een participatiebijeenkomst. Halverwege vorig jaar is de behandeling van het beleidsplan van de agenda gehaald.

De boodschap was om meer invulling te geven aan participatie. Dit is opgepakt als mooie kans voor verdere verdieping en het vergroten van het Groene Netwerk, één van de doelen van het beleid. September vorig jaar is een bijeenkomst biodiversiteit georganiseerd voor alle doelgroepen. De uitkomsten van deze sessie hebben bijgedragen aan het vast te stellen Beleidsplan Biodiversiteit. De inbreng van aanwezigen is verwerkt in de reactienota uit de bijlage. Deze reactienota is terug gekoppeld aan alle betrokkenen. Op basis daarvan zijn diverse vervolggesprekken gevoerd met verschillende belanghebbenden variërend van groene organisaties tot agrarische organisaties en inwoners op persoonlijke titel. Al deze gesprekken hebben bijgedragen aan wederzijds begrip en kennis.

Het beleidsplan 'Biodiversiteit voor Elkaar in het groene landschap' is de uitwerking van de verschillende participatie momenten en is het startpunt voor het vervolgoverleg met de samenleving over uitvoeringsplannen. Bij ieder thema in het beleidsplan is een aparte paragraaf gewijd aan de participatie. Bij sommige thema's is bijvoorbeeld locatie gebonden overleg nodig. Als we als gemeente bijvoorbeeld een invasieve exoot gaan verwijderen, dan is op sommige locaties overleg met aangrenzende perceel eigenaren nodig. Naast een algemeen communicatieplan vraagt ieder thema om zijn eigen specifieke communicatieplan met een eigen doel, boodschap en doelgroep(en). Daarnaast willen we een groen netwerk stimuleren van groene (vrijwilligers) organisaties. Met diverse aanwezige groepen vrijwilligersorganisaties wordt al regelmatig, maar alleen nog 1 op 1 overlegd over het groen beleid van de gemeente. De gemeente wil samen met de diverse groepen het groene netwerk naar een hoger niveau tillen. Op deze manier werken alle groepen vanuit hun eigen organisatiedoelen samen met de gemeente in één netwerk/platform aan het groenbeleid. De gemeente wil hiervoor meerdere keren per jaar een netwerkoverleg faciliteren waarbij diverse onderwerpen en thema's ingebracht en besproken worden.

1.2 Met het beleidsplan 'Biodiversiteit Voor Elkaar in het groene landschap' krijgt biodiversiteit een prominentere plek in het gemeentelijk beleid.

Het is niet voor niets dat biodiversiteit op alle niveaus aandacht krijgt. De landelijke, provinciale en uw raad ziet het belang in van de aandacht die het verdient. Vanuit de samenleving zien we dezelfde

aandacht voor het stoppen van plaatselijke achteruitgang. De vraag tot behoud en herstel van biodiversiteit in de eigen leefomgeving.

Daarom is het nu nodig is om biodiversiteit als belangrijk uitgangspunt mee te nemen bij het realiseren van een duurzame en gezonde groene (leef) omgeving voor onze inwoners.

1.3 Met het beleidsplan 'Biodiversiteit Voor Elkaar in het groene landschap' bereiden we ons voor op toekomstige vraagstukken.

In het beleidsplan staan de benodigde ontwikkelingen, ambities en uitgangspunten voor groen en biodiversiteit beschreven. De opgaven van de komende jaren op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie, circulariteit en biodiversiteit zoals benoemd in o.a. de omgevingsvisie 1.0 vragen een bepaalde invulling van groen. Hiervoor is het nodig dat er een goede basis ligt over hoe we in Dalfsen kijken naar groen en de landschappen (groenstructuren) in de kernen en het buitengebied en het versterken van de biodiversiteit. Hiermee geven we invulling op het groen- en biodiversiteitsbeleid in de omgevingsvisie 1.0 om op te kunnen nemen in de omgevingsvisie 2.0.

1.4 Het beleidsplan sluit aan bij Omgevingswet en lokale ontwikkelingen.

Het groen- en biodiversiteitsbeleid omvat veel onderwerpen, zoals: groenstructuurvisie, landschapsontwikkeling, ecologische verbindingen, groenbeheer, invasieve exoten, gezonde leefomgeving, klimaat robuuste omgeving, bomenbeleid, eikenprocessierups, snippergroen, inrichten, projecten. Er is daarom gekozen om beleid op te stellen voor de lange termijn dat bestaat uit verschillende thema's. In dit beleidsplan zijn naast de algehele visie op biodiversiteit op dit moment de vier thema's opgenomen:

1. Ecologisch bermbeheer
2. Eikenprocessierups
3. Invasieve exoten
4. Snippergroen

Er is gekozen voor deze vier thema's omdat/vanwege:

- het onderwerp actueel is (invasieve exoten, eikenprocessierups),
- het bestaande beleid verouderd is (eikenprocessierups, snippergroen en algemeen: GSP)
- subsidie mogelijkheden (ecologisch bermbeheer, invasieve exoten).

De thema's kunnen als de ontwikkelingen ernaar vragen, losstaand gewijzigd en bijgesteld. Ook kunnen nieuwe thema's toegevoegd worden en verouderde thema's verwijderd als dat nodig is. Het voordeel hiervan is dat het grote raamwerk van het beleid voor de lange termijn blijft staan en zonder lange procedures het beleid toch actueel blijft. Flexibiliteit en wendbaarheid sluiten ook aan bij de uitgangspunten van de toekomstige omgevingswet, waarbij meer wordt uitgegaan van cyclische beleidsprocessen.

1.5 Uw raad stelt de kaders vast en heeft het budgetrecht.

Het is aan de raad om de kaders vast te stellen. Uw raad bepaalt op hoofdlijnen wat er nodig is. In 'Biodiversiteit Voor Elkaar in het groene landschap' staan de benodigde ontwikkelingen, ambities en uitgangspunten voor groen en biodiversiteit beschreven.

2.1 Het groen en biodiversiteitsbeleid vraagt om een investering

Het is nodig om werkwijzen aan te passen, extra communicatie in te zetten voor draagvlak, het groene netwerk te faciliteren en/of nader onderzoek te doen. Dit vraagt om een extra investering. De kosten gaan echter (deels) voor de baten uit. Inzetten op het versterken van biodiversiteit leidt in eerste instantie wellicht tot een toename aan kosten maar op termijn levert het voordelen op. Om de eikenprocessierups bijvoorbeeld middels natuurlijke plaagbeheersing te gaan beheersen is eerst een investering nodig in een andere werkwijze, het anders beheren of inrichten van groen rondom eikenbomen e.d. Echter, op termijn is de verwachting dat er een natuurlijke balans ontstaat waardoor de eikenprocessierups minder overlast geeft. Hetzelfde geldt voor de bestrijding van invasieve exoten. Omdat we tot nu toe niet veel bestreden hebben is de opgave voor het bestrijden van invasieve exoten wat groter. Wanneer invasieve exoten verwijderd zijn, is het vervolgens een kwestie van bijhouden en op het moment dat een soort zich vestigt dit gelijk aan te pakken. Op die manier blijft de omvang van de populaties invasieve exoten klein en kunnen de kosten laag blijven. Voor een verdere beargumentering van de beslispunten 2 en 3 verwijzen wij naar de paragraaf 'fiscale en financiële consequenties' in dit advies.

4.1 Het Groenstructuurplan 2013-2017 is niet langer actueel

Tot nu toe werkte de gemeente Dalfsen met een groenstructuurkaart waarbij een onderverdeling is gemaakt in diverse niveaus met bijbehorende inrichting, beheer en bescherming. Biodiversiteit speelde een beperkte rol in de keuzes die tot nu toe gemaakt werden. In de afgelopen jaren is de bewustwording gegroeid dat in Dalfsen de biodiversiteit een belangrijk onderdeel is binnen de openbare ruimte. Met het vaststellen van het nieuwe beleidsplan is het vanzelfsprekend om het Groenstructuurplan in te trekken.

Kanttekeningen en risico's

Een risico is dat het beleidsplan meer kosten met zich mee brengt dan vooraf gedacht. Dit komt vooral doordat er nog nadere uitwerkingen plaats moeten vinden, en we meer bottom-up met de samenleving willen samenwerken. Deze extra inzet is echter wel nodig om de gewenste aandacht voor biodiversiteit te krijgen en de krachten te bundelen. Biodiversiteit houdt immers niet op bij perceels- of gemeentegrenzen. Wanneer we deze inzet niet plegen, zijn we uiteindelijk mogelijk duurder uit en laten we kansen liggen. Indien de situatie zich voordoet wordt uw raad via de planning en control cyclus of een tussentijdse evaluatie geadviseerd.

Het vaststellen van het thema snippergroen waarin wordt voorgesteld om terughoudend te zijn met het afstoten van openbaar groen zal een afname van de inkomsten door verkoop tot gevolg kunnen hebben.

Alternatieven:

Een mogelijkheid is het ambitieniveau te verlagen door één of meer thema's niet vast te stellen. Dat betekent echter dat we (op onderdelen) niet de biodiversiteit kunnen versterken en dat we meer focussen op behoud van de reeds aanwezige biodiversiteit. Als de koers meer op behoud is gericht, bestaat de kans dat door de diverse ontwikkelingen en opgaven de biodiversiteit verder afneemt. Daarnaast heeft het niet vaststellen van één of meer thema's mogelijk als effect dat de samenleving minder goed begrijpt dat op bepaalde onderdelen biodiversiteit wel als belangrijk uitgangspunt wordt genomen en op andere onderdelen niet. Dit kan leiden tot minder draagvlak van de overige vastgestelde thema's.

Ecologisch bermbeheer en eikenprocessierups Het thema ecologisch bermbeheer en het thema eikenprocessierups zijn in sterke mate van elkaar afhankelijk. Als niet gekozen wordt voor ecologisch bermbeheer heeft het ook geen zin om in te zetten op natuurlijke plaagbeheersing van de eikenprocessierups. Het niet vaststellen van het thema eikenprocessierups heeft geen gevolgen voor het ecologisch bermbeheer of andere thema's.

Duurzaamheid:

Het Beleidsplan 'Biodiversiteit Voor Elkaar in het groene landschap' levert een bijdrage aan de duurzaamheidscriteria op het gebied van natuur en landschap.

- Verbetering van de landschappelijke /ecologische waarden
- Behouden en vergroten groenareaal
- Behoud en versterking biodiversiteit

Financiële consequenties:

Het grootste deel van de kosten voor de uitvoering van het beleidsplan Biodiversiteit zijn gedekt binnen programma 3 Beheer Openbare ruimte. Voor het uitvoeren van het nieuwe beleid bedragen de extra kosten afgerond € 54.500 structureel.

Het gaat om de volgende bedragen per jaar:

- € 34.900 vanaf 2023.
- € 19.600 extra vanaf 2024.

Deze bedragen kunnen via de 1^e bestuursrapportage 2023 in de begroting worden opgenomen en worden ten laste van het begrotingsaldo (2023-2024) gebracht.

Voor het uitvoeren van alle thema's is daarnaast afgerond een eenmalig budget van €130.000 nodig. Van deze kosten kan € 50.000 in 2023 worden gedekt door een provinciale subsidie (na

toekenning) en het restant door een beschikking van € 80.000 ten laste van de reserve herstructurering openbaar groen. Deze bedragen worden verwerkt via de 6^e begrotingswijziging 2023.

Provinciale subsidies

Voor het beheer van de invasieve exoten kan een subsidie aangevraagd worden. De hoogte van de maximaal te ontvangen subsidie bedraagt € 50.000. De inschatting is dat dit bedrag noodzakelijk is voor de bestrijding van de aanwezige invasieve exoten. (Voor het ecologisch bermbeheer hebben we van de provincie Overijssel een subsidie toegekend gekregen van € 20.000. Dit bedrag is in 2022 reeds toegekend en besteed).

Communicatie:

Het beleidsplan is zodanig opgesteld dat het gemakkelijk leesbaar is vanaf een scherm. Via www.dalfsen.nl wordt het toegankelijk gemaakt.

Vervolg:

Het beleidsplan 'Biodiversiteit voor Elkaar in het groene landschap' wordt vertaald en landt in de Omgevingsvisie 2.0. Er is op dit moment gekozen voor verschillende thema's in het beleidsplan. Wanneer ontwikkelingen daar om vragen kunnen thema's losstaand gewijzigd en bijgesteld worden. Ook worden nieuwe thema's toegevoegd en verouderde thema's verwijderd als dat nodig is. In de komende jaren wordt o.a. aan de volgende thema's gewerkt:

Omgevingsvisie														
Kadernota groen en biodiversiteit 2021														
Visie groen en biodiversiteit 2023														
Thema	Ecologisch bermbeheer	Eikenprocessierups	Invasieve exoten	Snippergroen	Bomenbeleid	Natuur inclusief Wonen/Leven /Werken	Gezonde leefomgeving (Beleven en Benutten)	Klimaatadaptatie en groen	Beheer Openbaar groen	Energietransitie	Circulariteit	Nader te bepalen	Nader te bepalen	Nader te bepalen
Jaar	2023	2023	2023	2023	2024	23/24	2025	2025	2025	2025	2026	2026	2027	2027

"Planten van hier, Praktijkboek voor een duurzame leefomgeving met inheemse flora"

Ieder raadsfractie ontvangt een exemplaar van het boek "Planten van hier". Dit boek laat zien hoe wij als mensen verbonden zijn met de wilde planten om ons heen. Het geeft voorbeelden die inspireren om aan de slag te gaan om onze leefomgeving aantrekkelijker en diverser te maken en waar nodig te beschermen.

Bijlagen:

1. Beleidsplan 'Biodiversiteit voor Elkaar in het groene landschap'
2. Reactienota
3. 6^e Begrotingswijziging 2023.

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris/alg. directeur,
H.J. van der Woude

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 7 februari 2023, nummer 1535;

overwegende dat
de opgaven van de komende jaren op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie, circulariteit en biodiversiteit een bepaalde invulling van groen en de landschappen (groenstructuren) in de kernen en het buitengebied vragen;

en dat
met het beleidsplan 'Biodiversiteit Voor Elkaar in het groene landschap', biodiversiteit een prominentere plek krijgt in het beleid;

gelet op
het feit dat biodiversiteit tot nu maar een beperkte rol in het huidige beleid en beleidsafwegingen speelt;

en gelet op
het feit dat de gemeente een verplichting heeft ten aanzien van werken volgens de Wet natuurbescherming, die alle regels rondom bescherming van natuurgebieden en plant en diersoorten beschrijft;

gezien
het 'Beleidsplan Biodiversiteit Voor Elkaar in het groene landschap';

b e s l u i t :

1. Het beleidsplan 'Biodiversiteit Voor Elkaar in het groene landschap' vast te stellen.
2. Voor de realisatie van het beleidsplan beschikbaar te stellen:
 - a. € 54.500 structureel (€ 34.900 vanaf 2023 en € 19.600 vanaf 2024) en te dekken ten laste van het begrotingssaldo.
 - b. € 130.000 incidenteel en dit te dekken voor € 50.000 provinciale subsidie en € 80.000 ten lasten van de reserve Herstructurering Openbaar Groen.
 - c. de begroting te wijzigen via de 6e begrotingswijziging 2023.
3. De begroting te wijzigen via de 6^e begrotingswijziging 2023.
4. Het Groenstructuurplan Gemeente Dalfsen 2013-2017 in te trekken.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 27 maart 2023.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. E. van Lente

de griffier,
drs. J. Leegwater